

REFORMÁTUS Újság

Gyülekezeti tájékoztató

2013. szeptember

XX. évf. 9. szám

Lelkes egyházi iskolákat!

Textus: Krónikák II. könyve 7, 11-22

„Amikor Salamon sikeresen elkészítette az Úr házát, a királyi palotát és mindazt, amit elkészíttetni szándékozott Salamon az Úr házában és a maga palotájában, akkor megjelent az Úr Salamonnak éjjel, és ezt mondta neki: Meghallgattam imádságodat, és kiválasztottam magamnak ezt a helyet az áldozat házául. Ha majd bezárom az eget, és nem lesz eső, vagy parancsolok a sáskáknak, hogy legyék a földet, vagy ha dögvészt bocsátok népemre, de megalázza magát népem, amelyet az én nevemről neveznek, ha imádkoznak, keresik az én orcámat, és megtérnek gonosz utaikról, én is meghallgatom a mennyből, megbocsátom vétkeiket, és meggyógyítom országukat. Szemem már nyitva van, és fülemmel figyelek az imádságra ezen a helyen. Kiválasztottam és megszenteltem ezt a házát, azért itt lesz a nevem örökké, itt lesz a szemem és a szívem is mindenkor. És ha te előttem jársz, ahogyan járt apád, Dávid is, és úgy teszel mindent, ahogyan megparancsoltam, rendelkezéseimet és törvényeimet megtartod, akkor állandóvá teszem királyi trónodat, ahogyan megígértem apádnak, Dávidnak, mikor ezt mondtam: Nem vesznek ki utódaid, és uralkodnak Izraelben. Ha azonban elfordultok tőlem, és elhagyjátok rendelkezéseimet és parancsolataimat, amelyeket elétek tártam, ha más isteneket fogtok tisztelni, és azokat imádjátok, akkor kitépem őket földemből, amelyet nekik adtam, ezt a templomot, amelyet nevemnek szenteltem, elvetem színem elől, őket pedig példabeszéd és gúny tárgyává teszem minden nép előtt. És bármilyen felséges is ez a templom, mégis aki csak elmegy majd mellette, borzadva kérdezi: Miért bánt így az Úr ezzel az országgal és ezzel a templommal? És ezt fogják rá felelni: Azért, mert elhagyták az Urat, őseik Istenét, aki kihozta őket Egyiptomból, és más istenekhez ragaszkodtak, azokat imádták, és azokat tisztelték. Ezért hozta rájuk mindezt a veszedelmet.“

Minden kész van. Az új, a szép, a gyönyörű, a csillogó palota és a templom áll. Salamon, aki bölcsességet kért az Istentől, és vele együtt mindent megkapott, most ott áll az új kezdet, az új élet küszöbén. Siker van mögötte, hatalmas diadal. Új Jeruzsálem, új dicsőség. A nappal dicsősége azonban éjszaka világosodik meg előtte, amikor az Úr elmondja neki, hogy milyen kilátásai vannak vele és nélküle. Salamon a templomszentelés alkalmával azért imádkozik, hogy beteljen ez a templom az Úr dicsőségével és áldott jelenlétével. Az Úr pedig meghallgatta az imádságot.

A hely, amelyet emelt, az áldozat házává nőtte ki magát Isten szüntelen jelenlétében. Meghallgatott imádságok, amelyek az áldozat házává emelik a házunkat, az iskolánkat, gyülekezetünket. Isten elhívott, vezetett, pátyolgatott, csi-szolgotott, és az áldozat házává emelte közösségedet. Áldozat házává, mert aki nem tud, és nem akar az Isten kezében formálódni, sohasem válik áldozattá. Sohasem válik szolgálóvá: Itt vagyok, engem küldj! (Ézs 6,8c) A szó igazi értelmében áldozat házává kell válnia minden magyar református keresztyén iskolának. Akkor ép és egészséges egy

iskola, akkor egészek a pedagógusai, ha Isten kiválasztása és kegyelme által, Róla beszélnek, Tőle tanulnak, és Általa nyernek erőt. Mert az Ő lakóhelyén erő és öröm van. (IKrón 16, 27) Erő, amelyet ő képvisel, és öröm, amelyet a mi szívünkbe csepegtett. Meghallgatott imádságok, valós és őszinte szavak, kiöntött szív, és az Isten válasza: kiválasztottam áldozat házául ezt a helyet. Ahol bemutathatod az áldozatot, ahol hozhatod szíved háláját, bűnét, hozhatod termésedet, hozhatod gerléidet, hozhatod mindazokat, akiket az Úrnak szánsz, az Úrért munkálsz. Gyermeked, osztályod, kollégáid, pedellusod, konyhai alkalmazottaid és önmagad.

Az Úr pedig tudja, hogy ez most szép és jó, ékes és gyönyörűsége, de amikor az öröm ürré válik, akkor lesz-e, aki fohászokodjon? Lesz-e, aki összekulcsolt kézzel azt mondja a másoknak, jöjj, és imádkozzunk, mert nehéz, mert drága, mert sokba kerül, mert nagy áldozatot kell hozni, mert választani kell, hogy becsületesen vagy kikapuk által épülünk. Akkor válik őszintévé, bűnvallóvá, emberré, aki kész könyörögni Dáviddal: „Tisztíts meg izzóp-pal és tiszta leszek, moss meg engen és fehérebb leszek a hónál.“ (Zsolt 51,)

Reményik Sándor: „És a szívem is elhagyott engem...“ című versében ezt olyan szépen fejezi ki. A keresztyén belső bizonyágtételét mondja el, de mégis megüresedve, kiszikkadva: „És imára is kulcsolom kezem, úgy esedezem szívtelenül - szívért, szárazon adom Istennek magam, hátha reám bocsátja harmatát, és kinyílik a kőből egy virág. Nincs, nincs elszállt, ellillant az évek során, Ó, bűnök, bajok, őszök, tavaszok, gyilkos órák, rabló pillanatok, suhanó szárnyú nagy sorsmadarak, hová vittétek az én szívemet? Hozzátok vissza az én szívemet, - Szeretni akarok.“

Az Isten nem áldozatot kér, hanem szívet-lelket, nem azt kéri, hogy te tedd,

te cselekedd, te vezesd, te hasd át, te építsd, te gyarapítsd, hanem egyet kér: alázzuk meg magunkat. Tudjuk bevalani, hogy nem megy! Tudjunk leborulni, és kérni: „Ne nekünk, Uram, ne nekünk, hanem a te nevednek szerezz dicsőséged szeretetedért és hűségédért!” (Zsolt 115, 1) Ma, Jézus, a legnagyobb áldozat, Isten Báránya jön elénk, aki azt akarja, hogy tőle tanuljunk: „tanuljátok meg tőlem, hogy szelíd vagyok és alázatos szívű. (Mt 11,29) Alázat, amelyben nem én állok az első helyen, a közép-pontban, hanem az Úr. Alázat, amely engedelmes volt a keresztfának haláláig. Alázat, amely nem nyitotta meg száját, amikor vágóhídra vitték. Alázat, amely a kereszten is tudott családot, lelki közösséget teremteni és bűnössel is közölte az ígéretet. Alázat, amely sebei által gyógyított. Hagyni, hogy a nagy Isten, aki elhívott, aki kiválasztott, a porszemnyi embert nagygyá tegye. Naggyá a gyermeki szív, tekintet, mosoly, könny tengerében. Naggyá, hogy érezze, nem Ő, hanem az Isten benne és általa munkálkodó kegyelme érinti meg.

Isten kész. Hiszen Ő Fiában, Lelkében és Önmagában mindig ugyanaz. Nem változik, hanem mindörökké ugyanaz. Minden mennyei csatornát megnyitott. Mindent. Szemét, fülét, szívét. Mindent kínál Salamonnak, és mindent kínál nekünk is. Mindent. Mert semmi sem automatikus. Ahogyan Dávid személye sem volt biztosíték Salamon számára, úgy számunkra sem biztosíték apuci és anyuci. Nekünk egy

igaz biztosítékunk van, az Atya szeretete által Jézus Krisztus, aki azért jött, hogy nekünk életünk legyen, és bőségben éljünk. Nem a vegetáció, nem a megleszünk állapot, hanem a valós élet alapjait rakta le, a keresztes, és bátran vállaló pelikánok életét. Akik akkor is táplálnak, ha Isten ereje által maguk válnak táplálékká.

Mert az áldozat háza semmire sem garancia. Bármilyen felséges is, kézzel csinált, emberi kéz alkotta, és ha nincs benne szív, amely vágyódik, amely keres, akar, kutat az Isten dolgaiban, akkor csak mára már egy sirató fallá válik. Áldozat házából sirató fal lett. Jeruzsálem, a békesség városa, amelyet Isten emelt ígéretes jövőjével, ma békétlenség fellegvára. Fal, amely gátat emel az ember és ember, Isten és ember közé. Ne vállaljunk sirató falakká, hanem az Isten iránti engedelmisség bástyái legyünk. Engedjünk, és ne harcojunk. Keressünk, és ne adjuk fel, kutassunk és szomjazzunk, mert Isten élő. Nekünk nem a holt falakat kell erősíteni, hanem az élő köveket egymásba rakni.

Mit hoz ránk az Isten a 2013/2014-es iskolai évben? Veszedelmet vagy áldást nemzedékről nemzedékre? Könnyeket vagy mosolyt fakaszt? Boldog jövődőt vagy a gúny tárgyává tesz? Akár jót, akár rosszat tudjuk együtt rebegni Pállal: „Igaz beszéd ez, és teljes elfogadásra méltó, hiszen azért fáradozunk és küzdünk, mert az élő Istenben reménykedünk, aki üdvözítője minden embernek, de leginkább a hívőknek. (ITim 4, 9-10).

Imádság: Huszár Gál szerzeménye 432. dicséret.

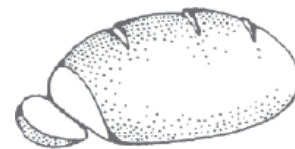
Mi kegyes Atyánk, bölcsességnek Ura, És mindeneknek nagy bölcs tanítója: Akinek nem vagy te igazgatója: Nincs oktatója. Mi, te fiaid, tudatlanságunkban, Gyermekségünkben és ifjúságunkban, Néked könyörgünk mi tanulásunkban, Imádságunkban. Világosítsd meg tudatlan elménket, Tanulásunkban vezérelj bennünket, A tudományra gerjeszd fel szívünket És mi lelkünket. Adj jó tanító mestereket nekünk, Adj bölcsességet általuk minékünk, Adj jó erkölccsel, értelemmel élnünk, Mi jó Istenünk! Őrizd meg minket gonosz erkölcsöktől, Minden naponként fertelmes beszédőtől, Szent színed előtt utált részegségtől, Éktelenségtől. Hogy jövődre mi felnevekedvén, Téged dicsérjünk, mindenkor tisztelvé, Felmagasztaljunk, nagy jámborul élvén, Néked engedvén. Hogy szolgálhassunk te szent egyházadnak, És használhassunk felebarátinknak, De kiváltképpen atyánknak s anyánknak, Édes hazánknak. Hogy holtunk után a nagy iskolában, Szentháromságnak ő tanításában, Az angyaloknak szép társaságokban Tanuljunk jobban. Dicsőség néked, kegyes Atya Isten, És uralkodó áldott Fiú Isten! Te, vigasztaló Szentlélek Úr Isten! Áldj meg hitünkben!

(Elhangzott 2013. július 05-én Miskolcon a II. Kárpát-medencei Református Általános Iskolai Találkozón.)

Buza Zsolt

Nemcsak kenyérről él az ember

Olvasandó: Jób könyve 28. része

Váratlan fordulatot vesz Jób beszéde e fejezet elején. Ha eddig azt gondoltuk róla, hogy csak a földműveléshez és az állattenyésztéshez ért, most meggyőződhetünk arról, hogy Jób (ill. e rész írója) jártas az ókori geológiai (földtani) ismeretekben is. Vannak magyarázók, akik úgy gondolják, új szerző betoldásáról lehet szó. De eddig nem is nagyon tudhattuk meg, hogy mihez is ért a verses szakaszban szereplő Jób... (A prózai részben nem azt tudtuk meg, hogy Jób földművelésből, vagy pásztorkodásból szerezte vagyonát, hanem hogy elveszítette azt is, mint gyermekeit és egészségét is). Ezért nem csak arra gondolhatunk, hogy a szerző változott, hanem annak is ugyanolyan a valószínűsége, hogy Jób (írójának) tudása széleskörű. Amit ki akar mondani,

annak súlyához szükséges is, hogy ilyen kitekintéssel vezesse el hallgatóit a végső következtetéshez.

Ezt a Jubileumi kommentárban így olvashatjuk: „A visszafizetési dogmát Jób a 27. részben annak fanatikus képviselői ellen fordítja, ami által a szerepek megcserélődnek, barátai vádlókból vádlottak lesznek, saját elméletük áldozatává. A vita során a barátok célja az volt, hogy megbizonyítsák, hogy az emberi sorsban isteni igazságosság nyilvánul meg. Dogmájukban látták azt a kulcsot, amellyel nemcsak az emberi életnek, hanem az isteni világkormányzásnak a titkaihoz is hozzá lehet férni. Jób ugyan cáfolja ezt a nézetet, de ugyanakkor neki magának sincs pozitív válasza ezekre a kérdésekre. De nem is lehet, mert a kulcs Isten bölcsességében

van elrejtve, amellyel az ember sohasem rendelkezhet. Az ember számára az egyetlen bölcsesség az istenfélelem és a gonosz kerülése, vagyis a teljes függés és hódolatteljes bizalom érzése Isten iránt és az ő akaratának cselekvése. Ezt a gondolatot fejezi ki a 28. részben közölt hatalmas himnusz, amely számos régi és újabb magyarázó véleménye ellenére beleillik Jób könyvének összefüggésébe.

28,1-12. A bölcsességet tudással nem lehet megszerezni. Ez a szakasz régiségtanilag is nagyon érdekes: az ókori bányászat legtokéletebb leírását találjuk benne. A bányászat példáján éppen azt akarja bemutatni, hogy az emberi munka és tudás számára minden elérhető a bölcsességen kívül. 3-5: Leírja, hogy az ember miként jut birtokába a nemesércnek s eddig mi mindent használt fel céljainak megvalósítására. - 3: Határt vet a sötétségnek, ti. a bányalámpa segítségével s úgy kutat a végpont irányában a sötét homályban rejlő közet után. - 4: A föld felszínén járókelők nem gondolnak arra, hogy alattuk emberek dolgoznak: Tehát a lábak nem a bányászok lábaira vonatkoznak, hanem a külszínen járókéra, akik nincsenek tudatában, hogy mi történik alattuk. - 6-8: Visszatér az 1. versre és leírja a kincshez vezető elrejtett utakat. - 9-11: Hogyan győzi le az ember az akadályokat és veszi fáradozásának jutalmát. Nem a bányászat egyes eljárásait és különböző mozzanatait akarja ábrázolni, csupán az embernek semmi vakmerőségtől vissza nem riadó értelmét, akaraterejét.

28,13-22. Pénzért sem vásárolható meg a bölcsesség. A bölcsesség nem valami anyagi, érzéki dolog, a látható világban sehol nem található, pénzért sem vásárolható, felbecsülhetetlen, összehasonlíthatatlan. 13: A szöveg jelentése tehát: a hozzá vezető utat ember nem ismeri. - 13b: az élők földje, vagyis a felső világ. - 14: A mélység, héberül tehóm: a kozmikus mélység, az ősvilági áradat, amely felett a régi elképzelés szerint a világ, a föld és a tenger nyugszik. - 15-17: A világ minden kincseért meg nem vásárolható, drágaságokkal össze nem hasonlítható. Az ókorban ismert drága holmik mindenike fel van sorolva. - 17: Nem ér fel vele semmi. A gyémánt helyett üveg fordítandó, de ez nem változtat a mondanivaló értelmén, mert az ókorban az üveg is drága portéka volt. - 18: A bölcsesség keresése nehezebb, mint a bűvár számára a gyöngy felhozása a tenger fenekéről. - 22: A halál itt költőileg, mint az alvilág ura szerepel.

28,23-28. A bölcsesség Isten titka. A bölcsességet csak Isten ismeri; aki áttekinti az eget és a földet s mindennek megszabja a mértékét s a törvényét. S már a teremtésben megszabta azt az utat, amelyen járva az ember a bölcsességet megtalálhatja. Ez az út az istenfélelem és a gonosz kerülése. De nem arról van itt szó, hogy az ember minden megismerésről lemondjon, vagy ne igyekezzék az emberi életben levő talányokat (mint pl. a Jób életének talánya) megoldani. Sőt! A megismerés az ember számára az Isten részéről nemcsak lehetővé van téve, hanem egyenesen kötelező. Gondolkozva mindig mélyebbre kell hatolnia a dolgoknak és a történéseknek összefüggéseibe, az életboldogságot cselekvőleg meg kell alapoznia, de mindez csak akkor válik áldásává, ha az istenfélelemhez ragaszkodik.

Így tapasztalta ezt Jób is és ezt a tapasztalatát mondja el ebben a részben. Ő minden ellentmondás és viszontagság közepette is megőrizte, illetőleg visszaszerezte az Istenben való hitet és reménységet. A szenvedés új, ha nem is tökéletes felismerések forrása lett számára. Ennek a belső meggaz-

dagodásnak birtokában nem lehet olyan vége, mint amilyent a barátok szántak neki.

Jób a 28:28-ban a vita eredményét barátai számára is tömören összefoglalta.”

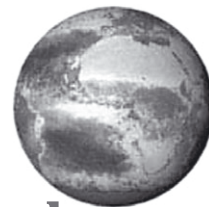
Itt már csak annyit tehetünk hozzá, hogy mind a Prédikátor mind a Példabeszédek könyve olvasása segíthet nekünk abban, hogy a bölcsesség jelentőségét és értelmezését jobban megértsük, mert lelki életünk számára ez a Krisztus felé vezető ösvény lehet ma is... Hiszen éppen ezen az úton járva tanuljuk meg elfogadni Isten kezéből azt, amit elsőre csapásnak gondolunk, de később életünket Krisztushoz kapcsoló megszgyekővé válik. De józanságra int akkor is, amikor emberek bálványozásának divatja idején akarja a Kisértő elfeledtetni velünk Teremtőnk elsődleges, jogos kívánságát - az első parancsolatot. De őv az önimádat örvényétől is, hogy a valóság talaján maradvá élhessük meg földi vándorlásunk múltó napjait, s Krisztust követve megtaláljuk a boldog, Isten bölcsessége által készített célt.

Ima: Imádkozzunk a 111. zsoltár verseivel: Dicsérjétek az URat! Hálát adok az URnak teljes szívből! a becsületes emberek körében és közösségében. Nagyok az UR tettei, kikutathatják, akiknek csak kedvük telik benne. Munkája fenséges és ékes, igazsága örökre megmarad. Emlékezetessé tette csodáit, kegyelmes és irgalmas az UR. Eledelet adott az istenfélőknek, örökké emlékezik szövetségére. Hatalmas tetteit kijelentette népének, nekik adta a pogányok birtokát. Kezének munkái igazak és jogosak, rendelkezései marandandóak, rendíthetetlenek mindörökké, igazán és helyesen vannak megalkotva. Gondoskodott népe megváltásáról, örökre elrendelte szövetségét, szent és félelmes az ő neve. A bölcsesség kezdete az UR félelme. A józan eszűek mind eszerint élnek. Az ő dicsérete örökre megmarad. Ámen!

- id. f. -

B I B L I A O L V A S Ó			
v e g é k f o n a l			
1.	K.	Mik 4, 1-8	Jel 14, 1-5
2.	Sz.	Mik 4, 9-14	Jel 14, 6-13
3.	Cs.	Mik 5	Jel 14,14-20
4.	P.	Mik 6	Jel 15, 1-4
5.	Sz.	Mik 7, 1-6	Jel 15, 5-8
6.	V.	Mik 7, 7-20	Jel 16, 1-9
7.	H.	Énekek éneke 1	Jel 16,10-21
8.	K.	Én 2	Jel 17, 1-6
9.	Sz.	Én 3	Jel 17, 7-14
10.	Cs.	Én 4	Jel 17,15-18
11.	P.	Én 5	Jel 18, 1-8
12.	Sz.	Én 6	Jel 18, 9-20
13.	V.	Én 7	Jel 18,21-24
14.	H.	Én 8	Jel 19, 1-5
15.	K.	Prédikátor 1	Jel 19, 6-10
16.	Sz.	Préd 2, 1-12	Jel 19,11-16
17.	Cs.	Préd 2,13-27	Jel 19,17-21
18.	P.	Préd 3, 1-8	Jel 20, 1-6
19.	Sz.	Préd 3, 9-22	Jel 20, 7-10
20.	V.	Préd 4	Jel 20,11-15
21.	H.	Préd 5, 1-8	Jel 21, 1-8
22.	K.	Préd 5, 9-20	Jel 21, 9-21
23.	Sz.	Préd 6	Jel 21,22-27
24.	Cs.	Préd 7, 1-14	Jel 22, 1-5
25.	P.	Préd 7,15-29	Jel 22, 6-9
26.	Sz.	Préd 8, 1-8	Jel 22,10-16
27.	V.	Préd 8, 9-17	Jel 22,17-21
28.	H.	Préd 9	Kolossé 1, 1-8
29.	K.	Préd 10, 1-11	Kol 1, 9-14
30.	Sz.	Préd 10,12-20	Kol 1,15-20
31.	Cs.	Préd 11	Kol 1,21-29

VILÁGOLDAL

Hitről hívóknak

**IMÁK A VALLÁSSZABADSÁGÉRT
FÜZETECSCKE**

(Lake Forest/USA - 2013.08.03. - AssistNewsService.com; KVHM.hu - dr. békefy lajos)

Az ausztráliai Evangéliumi Aliansz Vallásszabadság Bizottsága kezdeményezte az imafüzet létrehozását, amit aztán külön honlapon is közzé tesznek. Ez az elektronikus ima-bulletin közvetlenül elérhető ezen a címen: r1prayerbulletin.blogspot.com.au A szokatlan technikai megoldással a világhálóra és a nyilvánosság elé felkerült imákat egy-egy ország keresztyénei helyezték el az ország, illetve térség leírásával együtt. Az imafüzetnek bizonyára egyik előzménye lehet az Egyházak Világtanácsa által évtizedekkel ezelőtt kiadott könyv, amelyik egy éves imafüzerben járta körül a világot. Leírta a különböző régiók keresztyéneinek történelmét, aktuális problémáit, eredményeit, szolgálatuk sajátos formáit és különlegességeit. Ennek az elektronikus imafüzetnek néhány hangsúlyos kérését ismertetjük közzétesszük. Egyiptomban Morsi elnök katonai eltávolítása után olyan helyzet alakult ki, ami még veszélyesebb a közel 10 milliós kopt ősi egyház hívei számára, mint korábban volt. A kopt és az összes

keresztyén egyházért, hívekért szóló imádságra hív fel a füzet. Iránban az új elnök, Hasszan Rouhani rövid eddigi kormányzása alatt is számos keresztyént börtönöztek be, éppen ezért a börtönben lévő Krisztus-követőkért kérik az imákat. Eritreában a protestáns fiatalok rendszerese üldözése, illetve ennek elviselése az elsőszámú imatéma. 18 és 40 év között kötelező a katonai szolgálat, amiből hat hónap a kiképzés. További hat hónapra szinte rabszolgamunkára irányítják őket. Protestáns fiatalok közül nem ritkán 15-16 éveseket is behívnak, hogy „kitrénigeljék” őket keresztyén hitükből. Afganisztánból a megtért keresztyéneknek nem ritkán el kell menekülniük. Az elmúlt hónapokban mintegy 100 afgán keresztyén menekült Indiába, ahol Új-Delhiben megalakították az afgán keresztyének közösségét. Az imakérés arra vonatkozik, hogy Isten áldja meg, védelmezze és vezesse, illetve építse tovább az indiai afgán egyházat. A konkrét imádságokhoz konkrét információk kellenek. Az internetes imafüzetnek pontosan ez a célja. Érdemes időnként ellátogatni a honlapra, hogy képben legyünk a világ különböző részén élő keresztyén testvéreink helyzetéről, s arról az üldözésről, ami a 21. század elején sem látszik enyhülni, a vallásszabadságot írott formában garantáló nemzeti alkotmányok betűje ellenére sem.

**EURÓPÁBAN ÖSSZETARTOZUNK
- GAUCK SZÖVETSÉGI ELNÖK**
KONTINENSÜNK KRISZTIANIZÁLÁSÁRÓL

(Padeborn/Berlin - 2013.08.03. - epd.de; EKD.de; KVHM.hu - dr. békefy lajos)

A németországi Padeborn ősi dómjában november elejéig tartó kiállításon mutatják be a középkori keresztyénség szerepét Európa krisztusi arculatának, szellemiségének, kultúrájának a kialakításában. Ezt hangsúlyozta beszédében Joachim Gauck német szövetségi elnök a kiállítás megnyitóján. A középkor sok példával szolgál a tekintetben, milyen társadalmi konfliktusokkal kellett a keresztyénségnek szembenéznie, s hogyan küzdött meg ezekkel. Az tényleg elragadó, mennyire élő és jellegzetes kultúrát formált a keresztyénség Skandináviától Szicíliáig.

Gauck így fogalmazott: „Azt is láthatjuk ebben a korban, hogy

mennyire képes egymás mellett létezni a felvilágosultság, a tanultság, a tudás, meg a sötét hitetlenség, a gyilkos előítélet és a kegyetlen elnyomás”. Rudolf Schieffer müncheni történész kiemelte ebből a közel ezeréves korszakból a kéziratok keletkezésének a történetét, az iskola alapításokat, az írásbeliség elterjesztését, melyek révén a keresztyén misszió is megindulhatott. A CREDO - hitvallás című összefoglaló nagy kiállítás több helyen áll össze egy egységgé: a püspöki múzeumban, a városi galériában, a dómban és másutt. A korszak gazdag keresztyén kultúráját közel 800 kiállított tárgy illusztrálja.

**A JÖVÉS-MENÉS, A ZARÁNDOKLÁS
LÁS FILOZÓFIÁJA**

(Berlin - 2013.08.03. - epd.de; EKD.de; KVHM.hu - dr. békefy lajos)

A francia filozófus, Frédéric Gros rövid esszéjében érdekesen vizsgálja, értelmezi és szemlélteti a jövés-menés, a vándorlás és a zarándoklás értelmét, célját. A gondolatfüzérben a normális sétától kezdve gondolja át a szerző a több napos vándorlást és zarándoklatot, a szabadság, az egyedüllét, a szemlélődés tartalmát. A szerző nagy sétálókat idéz emlékezetünkbe. Megtudjuk, hogy a francia szimbolizmus nagy verselője, Rimbaud számára a séta az önmaga előli menekülés alkalmá volt, az indiai Ghandi számára a zarándoklat a politikai ellenállás és tiltakozás aktív és békés formája. Kantnak Königsbergben,

a balti tenger partján épült egykori protestáns záránvárosban napi kemény filozófusi munkájának szerves részét és testi feltételét jelentette. Thoreau számára az erdei tavakhoz irányuló zarándoklás a kiszakadást és a kikapcsolódást jelentette. A 25 esszémozaik merészen és szellemesen mutatja be, hogy ezek a gondolkodók mennyire a lábukkal is gondolkodtak, azaz a vándorlás, a séta, a gondolatpezsztítő és lélektisztító zarándoklás lételemük, alkotói inspirációjuk is volt. Érdemes lenne magyarul is kézbe adni-venni ezt a különös bestsellert, ami a vándorlás, a kikapcsolódás filozófiai kézikönyve. Visszaidézi az aranykort, amikor a sztoikusok vagy az athéni filozófusok tengerparti vagy erdei sétáik közben ébredtek rá zseniális látásaikra, és tanították séta közben követőiket tudományukra, látásaikra, a gondolkodás művészetére és tudományára.

„Isten Országá egy és oszthatatlan”

EURÓPÁNAK SZENTLÉLEK KELLI!

(London – 2013.08.03. – christintoday.com; prayeurope.com; KVHM.hu; - dr. békefy lajos)

Az ausztráliai új-protestáns egyház, a Hillsong Church Australia megtartotta éves konferenciáját a londoni O2 arénában, ahol több tízezer vettek részt az alkalmakon. Brian Houston „egyházalapító” lelkész Igét magyarázva így kezdte beszédét: „Ahol az Úrnak Lelke, ott a szabadság. Szükségünk van Szentlélekre, Európának szüksége van Szentlélekre”. Nem a nagy és jelentős szolgálatok légkörében, nem a nagy konferenciákon vagy nagy egyházakban lehet csak érezni a Szentlélek erejét, hanem „elsősorban a te életedben. A Szentlélek veled és benned él, Ő vezet minket és ad erőt nekünk”. A konferencia elnöke főtiszteletű Justin Welby canterbury érsek volt. Az ünnepi alkalmon a munkacsoportokban az egyházak egységének a kérdését vitatták meg. „Egy ügyünk van, Isten Országának ügye, ez az ország pedig oszthatatlan” – hangsúlyozta a londoni gyülekezet lelkésze, Nicky Gumbel, aki a Szentháromság anglikán templomnak a lelkésze is. Több felszólaló is hangsúlyozta, hogy személyes életünk jövőjét nem határozhatják meg múltunk feltételei, történései. Ez hazugság. Múltunknak nem lehet erősebb befolyása a hívó ember

életére, mint Jézusnak! A múlt az ó-emberé, a jövő az új emberé. Ahol élő hit van, ott Jézus ereje képes új befolyás, a Szentlélek átfőmáló befolyása, vezetése, építése alá vonni az életünket. Az ausztráliai keresztyén egyházak között önálló közösségként szerveződött protestáns Hillsong Church pünkösdi karakterű egyház, ahol a Szentlélek hívására, közösségére igen erős figyelmet fordítanak. 1983-ban alapította Brian és Bobbie Houston, vasárnapi és egyéb alkalmakon tízezrek vesznek részt, főként fiatalok, akik a hegyek dalát, Sion énekeit, istenes modern énekeket és szövegeket énekelnek összejöveteleiken. Az egyház központja Sydneyben van, de az elmúlt években hatalmas iramban terjedt a közösség. Hamarosan társgyülekezetek alakultak Londonban, New Yorkban, Moszkvában, Kijevben, Stockholmban, Dél-Afrikában, Párizsban, Amszterdamban, Konstanzban, Düsseldorfban, Koppenhágában. A Biblia számukra az egyetlen kijelentéshorras, Jézus Krisztus halálával és feltámadásával megbékéltette az embervilágot Istennel. A lelki ajándékok, a Lélek keresztség és a Lélek általi gyógyítás fontos közösségformáló jelenségek ebben az egyházban. A társadalmi igazságosság, a nagyvárosi misszió és gondozás elsődrendű teendőik között van az istentiszteleti magasztalás után. A zene és az ének fontos szerepet kap alkalmakon. A politikai életre olyan politikusokon keresztül gyakorolnak befolyást, akik tagjaik sorába tartoznak.

GYÜLEKEZETEINK életéből

Táborozunk, de miből? Azaz: jótékonyági koncert a tábor javára

Ft. Szűcs Zoltán szolgálata Ipolypásztón

Tavaly első ízben rendezte meg a falu és a református gyülekezet Ipolypásztón a gyermek-és tini napközis táborát. A tábor sikeréhez hozzájárultak a falu civil szervezetei is. Anyagiakkal a budai reformátusok és a Tabulatúra régizene-együttes is támogatott minket. A gyermekek jól érezték magukat, és hasznosan töltötték a napokat, a természet-hon-és egyházismeret témában gyarapodott tudásuk, emellett sokat játszottak. Ezen fellelkesülve, az idén nyárra is táborot tervezünk.

Az anyagiak előteremtése érdeké-

ben, a falu és a gyülekezet közösen, anyák napjára, jótékonyági hangversenyt szervezett, a Szlovák Tanítók Kamarazenekarának fellépésével, a helyi református templomban. Az istentiszteleti rész igei szolgálatára Ft. Szűcs Zoltánt kértük föl, akinek édesapja a falu lelkésze volt, tehát a püspök úr itt, a pásztói parókián nőtt föl. Sok idős gyülekezeti tagot régi ismerősként üdvözölt. Még a komoly zenét annyira nem kedvelők is csodálattal hallgatták a zenekar muzsikáját, figyelték azt az összhangot, amivel a művészek megszólaltatták hangszereiken a zeneműveket. Az istentisztelet és hangverseny

után terített asztal mellett pihenték ki magukat a zenészek, s beszélgettek a gyülekezettel, illetve vendégeinkkel, aki közül a budai reformátusok kis csoportját emelném ki, akik velünk gyönyörködtek a muzsikában.

Az alkalom perselypenze, 167 Euró és 46.500 Ft volt, hálásan köszönjük mindazoknak, akik megtiszteltek bennünket, és hozzájárultak a tábor megvalósításához. Ha Isten is úgy akarja, így július utolsó hetében ismét össze tudjuk majd terelni a falu és gyülekezet gyermekeit a 2. gyermek-és tinitáborba.

Ambrus Erika
Fotók: **Sejli Csaba**

a Szlovák Tanítók Kamarazenekarának koncertje az Ipolypásztói református templomban

Biste – testvérgyülekezeti találkozó

Mint minden évben, most is baráti, testvéri találkozóra került sor a két gyülekezet, Biste és a magyarországi Füzérkajata között, 2013. augusztus 18-án. Ez ünnepi alkalom elsősorban a füzérkajatai templom 100 éves fennállásának megünneplése céljából került megszervezésre, így a közös istentiszteleten, az igehirdetés szolgálatát Dr. Börzsönyi József esperes végezte. Ezután, Lupták Lászlóné polgármester ünnepi beszéde és Orosz Ákosné Erzsébet lelkipásztor beszámolója hangzott el, összefoglalva mind az elmúlt 20 év szolgálatát, mind a templom-felújítással kapcsolatos munkálatokat.

Mivel Biste 1947-ig Füzérkajata leánygyeháza volt, ezért a helyi lelkipásztor, Györky Szilvia a testvérgyülekezet nevében köszöntötte az egybegyűlteket, majd Szarvas Jolán gondnoknő átadta a gyülekezet ajándékát, egy különösen célra készített úrasztali terítőt.

A köszöntések során, a valamikor azon a helyen szolgált lelkészek vagy utódaik köszöntötték a jelenlevőket, majd pedig a meghí-

vott lelkipásztorok is átadták gyülekezetük üdvözlétét és jókívánságait.

Az istentisztelet után egy emléktányér került leleplezésre, mely a templom bejáratánál tartalmazza a gyülekezetben eddig szolgált lelkipásztorok nevét, emlékként, az utókor számára.

A szeretetvendégségen már régi ismerős-

ként üdvözölték egymást a több gyülekezetből érkezett testvérek, és ígéretet tettek arra, hogy jövőre, Bistén találkoznak újra, békességben, az Úr szeretetében.

Mindezt legyen Istené a dicsőség!

Györky Sz

Csiha Kálmán e csodálatos verse hangzott el, 2013. július 14-én a leleszi református templomban, amikor a harangszó ünnepi hálaadó istentiszteletre hívogatott. A vers igazáról tett tanúbizonyságot ez a kicsiny leánygyeház, amikor teljesen felújította ősei templomát.

Felemelő ünnep résztvevői voltak a hívek és a meghívott vendégek egyaránt. Az istentisztelet 10:30-kor kezdődött. A templom bejárata előtt Kendi Csaba helybéli lelkész üdvözölte az egybegyűlteket, köztük külön kiemelt szeretettel Fazekas László püspök urat, Fekete Vince főgondnok urat, illetve Molnár Elemér esperes urat, valamint a meghívott vendégeket, és az egész gyülekezetet. A 89. zsoltár verseinek elnéklése után a gyülekezet meghatóan figyelte, amint özv. Karosi Gézáne gondnokasszony felkérte a püspök urat, hogy nyissa meg a megújított templom ajtaját. Az alkalom a templomba lépve, a 162. dicséret verseinek elnéklésével folytatódott, majd Molnár Elemér esperes úr igeolvasása és imádsága következett. Ezután került sor Fazekas László püspök úr

Templomszentelés Leleszen „Szeressétek a templomot!”

igehirdetésére, melynek alapigéje a Lukács evangéliuma 12. fejezetének 31. és 32. verse volt. Erre a gyülekezet a 393. dicséret elnéklésével válaszolt, majd Jakab Zsófia konfirmándus kedves szavazata, illetve egyházunk főgondnoka Fekete Vince köszöntése következett. Ezután lelkészünk részletes beszámolóban ismertette a templom történetét, valamint összefoglalta a felújítási munkálatokat. Nagy összefogásra és odaadó munkára volt szükség, de jó érzés volt tudatosítanunk, hogy mellénk állt Egyházmegyénk, a helyi Önkormányzat példamutató segítségét nyújtott, és a munkálatok fedezéséhez gyűjtés keretében a helyi római katolikus hívek is hozzájárultak. A közös feladatokból a gondnokok, a presbiterok, a hívek, valamint a helyi vállalkozók is kivették részüket.

A beszámoló után hangzott el a már említett „Szeressétek a templomot” című Csiha Kálmán vers jelen sorok írója tolmácsolásában, majd a zárzó, és Nemzeti Imádságunk elnéklése után a hálaadó Istentisztelet Fazekas László püspök úr áldásával, és a 122. zsoltár elnéklésével zárult. Ezt követően a gyülekezet szeretetvendégséggel kedveskedett az istentisztelet résztvevőinek, a meghívott vendégeket pedig ünnepi ebéd várta a helyi étteremben. A Leleszi Leánygyeházközség mindezt, az elévített munkáért, az egész alkalomért egyaránt az Urat dicséri a Zsoltárok könyvének 66. fejezetéből származó igeverssel: „Áldott legyen Isten, mert nem utasította el imádságomat, szeretetét nem vonta meg tőlem.”

özv. Sárogh Endréne, presbiter

„... a hitet megtartottam...” (2Tim 4,7)

Szabó Mihály (1923-2013)

2013. augusztus 14-én hangzott el ez az Ige a kassai köztemetőben. Orémus Zoltán esperes úr temette így a 91-ik életévében elhunyt 'Mihály bátyánkat'.

Hogy lehet egy ilyen sokrétű, történelmi és egyéni élet hosszú időszakát átölelni, leírni egy kis cikkben? 'Díóhéjba' begyömöszölve, talán így:

Garanyban született, 1923. március 14-én, és 10 évesen a szüleivel együtt, Kassára került. A második világháború átvészélése után, 1947-ben megnősült, felesége Kluka Sarolta 1995-ben halt meg. Négy gyermeket neveltek fel, és egy hónapja keresztelték az ötödik dedunokáját. Nyugdíjas koráig, - 1983 - a vasútnál dolgozott, különböző hivatalnoki beosztásokban.

Hogyan tartotta meg a hitet? Ami látható volt, azt így: hűséges templomba járó ember

volt, 2002-től tiszteletbeli presbiter maradt, ékes hangú énekkari tag volt, kántorkodott a temetéseken, szolgált az Úrvacsorák kiosztásakor, hű tagja volt az idősek bibliakörének, szorgalmasan tanulmányozta Isten Igéjét, ami érezhető volt hozzászólásaiból. Mindezt láthattuk. Még mindig délceg, kisportolt alakja (kosárlabdázott) tiszteletet 'parancsoló' volt. De alázatos mosolya, a másokra odafigyelő magatartása, bölcs szava megnyerő volt.

De mi volt a legfontosabb? Ezt ez év márciusában egy bibliórán mondta ki, mikor a születésnapján igékkel felköszöntöttük: „Tudjátok, én már 10 éve minden nap ünnepelek. 80 éves koromtól (Zsolt 90,10) minden napot hálás köszönettel, kegyelemként fogadok el az én Uramtól... És tulajdonképpen mindig is igyekeztem egészségesen élni.”

A megköszönt kegyelem az, amiben reménykedünk, hogy az Ő Krisztusánál is

alázatosan így jelent meg: „A hitet megtartottam.”

Sokaknak fog hiányozni. És te, és én...?

ö.zv. Chovan Jánosné

Templomszentelés – Ladmóc 2013. augusztus 4.

Ladmóc templomának felújítása ugyan már tavaly befejeződött, mégis, ez éven kerülhetett csak sor a felszentelésére. A meghívott lelkipásztorok a parókia gyülekezeti termében gyülekeztek, majd a 25. zsoltár éneklésével vonultak a templomhoz, ahol már népes közösg várakozott. A templom ünnepélyes megnyitásának szolgálatát Fazekas László püspök végezte, majd a bevonulás után, kezdetét vette az istentisztelet. Lekcióval, imával egyházmegyénk esperese, Molnár Elemér szolgált, majd Fazekas László hirdette az Igét.

Ezután ifj. Spisák István klarinéton adta

elő J. S. Bach Adagio-ját, majd az egyik hittanos, Tóth János verssel köszöntötte a jelenlevőket, és a ladmóci kórus énekkel járult hozzá az ünnepléshez. Spisák István beszámolóját az elvégzett munkálatokról Végső Veronika verse követte, majd a zárzó és Nemzeti Imádságunk eléneklésével ért véget az ünnepi alkalom.

A szeretetvendégségen a meghívott ven-

dégek tanúi voltak az ajándékok átadásának, amelyekkel a gyülekezet megköszönte előjáróink szolgálatát, a lelkipásztor és családja pedig egy-egy házi áldással díszített tányérral köszönte meg a presbiterok szolgálatát.

Az áldott alkalomért legyen Istené a dicsőség.

Györky Sz.

Állam és ország Isten kezében - 2013. augusztus 21-én

Őszinte és érdekes megállapítás hangzott el tegnap, 2013. augusztus 20-án, az állami megemlékezések kapcsán egyik barátom szájából:

- Ennek a történelmi romantikázásnak semmi értelme sincs.

Megint csak az ezer éve halott Szent Istvánt emlegetjük. Fel kellene végre ébredni! (Az utolsó mondatot abban a dialektusban mondta, ahogy Hofi Géza szájából elhangzott...)

A mondat megfogott, hiszen az

tény és való, hogy szinte semmi sem maradt István király országából és az általa megalapozott krisztusi alapú közösségi életből. Emiatt valóban tovább kellene lépni, és a jelen meg a jövő dolgával kellene foglalkozni. Ám ah-

hoz, hogy magunk elé és előre tekinthessünk, mindenképpen vissza kell lépni. Mint az atléta, aki magasugrásra készül, lendületéhez az első lépést mindig hátrafelé teszi. Vagy mint a hegymászó, aki ahhoz, hogy a csúcsra érjen, mö-

götte lévő, biztos sziklára lép először.

Tény, hogy a történelmi visszatekintések, alap- és kiindulópont keresések motívumát a ma élő generációk a politikai szónoklatokból ismeri. Mindegyik platform keres vagy keresett már magának egy olyan múltbeli állapotot, amelyikkel azonosítja magát. A politikában "csak" választóként érdekelt közemberek számára éppen ezért ez a motívum értéktelen, hiteltelen. Természetes következmény tehát, hogy a felnövő generációk nem Árpád vezérek, István királyok, Mátyás királyok, Rákócziak, Kossuthok, Széchényiak akarnak lenni, hanem Messik, Ronaldok, Bill Gates-ek, Angelina Jolie-k, stb. Ahogyan az is természetes következmény, hogy a mai reflektorok fényénél nem látszik a tegnapi napsütés.

Mégis.

Élt itt közöttünk egy ember, akit nemrég temettünk el. Halmos Béla, A Népzeneész, A Népzene-kutató, A Táncházmozgalmak atyja. Amikor elkezdte feléleszteni a népzenei hagyományokat, és közösséget szervezni a népzene erejével, csak a múltból maradt népzenei szilánkok álltak a rendelkezésére. Ő és Sebő Ferenc ezekből a szilánkokból építette fel azt a mozgalmat, ami ma már generációk életét határozza meg, és generációk életét tölti ki. Gyönyörű mintát hagyott ránk, hogy lehet a divatos konzum-zene áradatával szemben értékessé tenni a zenei jelent, és megalapozni a jövőt. Első lépésként visszalépve a múltba.

Ilyen alap a magyar közönségszervezés tekintetében Szent István királyunk uralkodói maga-

tartása is. (Ő is visszalépett - egészen a bibliai, keresztyén gondolkodás kiindulópontjáig...)

Keresztyén államot alapított, önálló apostoli királyságot. Tény, hogy tűzzel és vassal is tette, és ha megkérdézhethetnénk alattvalóit, biztos, hogy még kétharmados többség sem támogatta volna önszántából. Tény, hogy a római egyház világhatalomra törekvő érdekeinek is hatalmas befolyást biztosított, és "idegeneket hív(ott) magyarok ellen segítségül." **Ám mindezen lépések által elérte, és levezényelte a kárpát-medencei népek korszakváltását.**

- „Uralkodása alatt a magyar törzsek szövetségéből kialakult fejedelemséget egységes, keresztyén magyar királysággá alakította át. Ez 1028-tól az egész Kárpát-medencére kiterjedt.” /Wikipédia/

- „Az ezeréves magyar törvénytar az általa alkotott törvényekkel kezdődik. Az államszervezet kiépítésével párhuzamosan megszervezte a magyar keresztyén egyházat, ezért ő és utódai viselhették az apostoli király címet.” /Wikipédia/

- „Megszervezte az udvar adminisztratív szervezetét, megalapította az új királyi székhelyet, Székesfehérvárt. **Megkezdte a pénzverést, és kivetette az első adókat. Míg az államalapításig külföldi pénzeket, de leginkább állatpénzt (tinót) használtak, most a fő forgalmi pénz az ezüstdénár lett. Megszüntette a vérségi alapon felépült társadalmi rendet, és területi alapra helyezte az igazgatást.** Ezzel elérte a nomád népek letelepedését, és földművelő tevékenységből való megélését, tehát nemcsak politikai változás következett be, hanem jelentős életmódváltáson is keresztült a magyar nép. A földek nagy része királyi birtok lett, amelyekből adományokat, és ezen felül tisztségeket (ispánságokat) juttatott híveinek. Ezzel magához tudta kapcsolni őket, mert a tisztségeket épp ilyen könnyen el is lehetett veszíteni, így kialakult egy modernebb, területi alapon megszervezett rendszer.” /Wikipédia/

Országá modern lett, és hosszú évszázadokra életképes az európai keretek között, mint kárpát-

medencei önálló királyság. Ha csak ezt aényt vesszük alapul, megilleti az a tisztesség, hogy államférfiként és bölcs vezetőként felnézzen rá a modern magyarság a maga töredezett és szilánkos szemszögéből. Hiszen aktuális közállapotunk szinte teljesen megegyezik azzal az állapottal, amivel Ő kezdte uralkodását:

Bármennyire kínos is bevallani, de törzsi-családi érdekszervezetek, szövetségek határozzák meg a magyar közösségek életét. Ennek következtében természetes, hogy kicsinyes anyagi - és hatalmi érdekek állnak a politikai szövegek által közérdekűvé tüpirozott, és közösséginek titulált célok mögött. Mi sem bizonyítja ezt jobban, hogy nemhogy fejlődés nem következett be a felvidéki magyar közösségi- és kulturális életben, hanem folyamatosan leépül. Hiszen a választási ciklusok távlataiban gondolkodó pártvezetők - illetve a szocialista diktatúra közönségszervező képletét - mindent igyekeznek a politika függvényévé tenni. Náluk van az országos bukása, és falunapoktól országos fesztiválokig kínálva van a pályázati lehetőség, ami a fejlesztéshez semmiképpen nem elég, csak a mesterséges életbentartáshoz. Ez pedig azzal jár, hogy az egyébként még ilyen széttöredeztségében is életképes közösségek nem az önszerveződést és az önállóságot keresik, hanem a klientarista pénzszerzéssel foglalkoznak. Sok esetben, nagy hangon marakodva a konc kevesén, ami föléli a közösségek erejét, és hiteltelenné teszik a vezetők munkáját.

Ez pedig egy idejétmúlt életforma, akár István király uralkodása elején a törzsi szövetség vérségi, családi alapú közössége. Amolyan politikai célok érdekében megtalált hibrid-állapot, aminek a segítségével kiaknázhatóak a közösségben még fellelhető erőforrások. Ezenközben viszont odavész az önazonosság, az önrendelkezés igénye a pénz és a hatalom oltárán.

Bizonyítja ezt az egész Európai Unió liberális és nemzetek fölötti gondolkodásával ellentétes, nemzeti öntudatkeresés, amit lassan minden ország felismer. Egészsé-

gesebb, ígéretebb és a történelmi múltban gyökerező alap visszaállítása a saját megmaradása és fejlődése érdekében. Gondoljunk akár az önálló pénznemre, akár az önellátó gazdasági rendszerre, a saját értékeit - pontosan azért mert a sajátunk, a miénk - megtartani akaró szándékra. Mezszygék, határok ezek, amelyeket bátran mérhetünk a Szent István által kijelölt elvi vagy fizikai határokhöz, mert ezek is, azok is a megmaradást és a fejlődést garantálják.

Ennek pedig Európában megkérdőjelezhetetlen motívuma a keresztyén gondolkodás, hirdetve, hogy Jézus Krisztus nélkül nincs megmaradás és jövő.

Ám ahhoz, hogy a politikai elit uralkodói magatartása ezt inspirálja, támogassa, le kellene mondania saját hatalma kiépítésének vagyonszerző ösztönéről. Mind a lélektan törvényszerűségei, mind a történelmi tapasztalatok alátámasztják, hogy ez „Felső vezettség” nélkül nem következik be. Mert az áldozatkészség és a lemondás nem evilágból származó vezetői motívum. Ezt Krisztustól és a Bibliából kell tanulni.

Első lépésként ehhez az úthoz szintén vissza kell lépni egyet. Akár éppen Szent Istvánhoz, aki népét annak vezetőivel együtt az Egy Istenhez terelte, és megtanította őket imádkozni is önmagukért, nemcsak ösztöneiknek engedve ijjal-karddal harcolni pénzért, hatalomért egymással, vagy az idegenekkel. Persze napjainkban bátor kiállás kell ehhez, hiszen a semmilyen tekintélyt nem ismerő szabadelvű szellem egyből megtámadja azt, aki vezetőként kategorikusan leteszi a voksát Jézus Krisztus mellett - világgá kiáltva a konzervatív és kirekesztő (vagy antiszemita) szlogeneket, hogy hadba szállítsa a világ pénz és hatalom imádó hadseregét. Mégis ez tetszik az egyetlen járható útnak. Az önállóság és a függetlenség Krisztussal szembeni önátadással, lemondással.

György András

az írás megjelent a Somorjai Református Egyházközség hivatalos honlapján - www.srek.sk

Lelkészkonferencia a „Kultúra fővárosában”

Nem tudom mit éreztek a Kassára látogató külföldi vendégek abból, hogy a 2013-as év egyik kulturális fővárosában járnak, viszont a Kárpát-medencében élő magyarság számára kiváló lehetőséget adott ez az év arra, hogy egyértelművé tegye, Kassa kulturális gyökereit a valamikori magyar és német lakosság jelenti, s

nem pedig a 2. világháború után betelepedett szláv népesség. A jelenlegi városvezetés mindezt igyekszik elrejtteni, s ezért különleges jelentősége volt annak, hogy előbb a KASSA-ÉRT református rendezvénysorozat mutatta be Kassa valamikori etnikai jellegét, majd a Kárpát-medence Magyar Református Lelkészegyesülete tar-

totta ez évi nyári konferenciáját Kassán 2013. július 29. és augusztus 1. között. A konferenciára szép számmal érkeztek lelkészek a magyar református egyháztestekből. Az eddigi konferenciákon hallott előadók mellett, mint Tökéczki László, Csohány János, Kassa történelmének és jelenének nagyszerű bemutatása hangzott el

Balassa Zoltántól, aki a városban tett sétán és az eperjesi kiránduláson is kalauzolta a résztvevőket. Külön köszöntötte a közösséget Czibalmosné Molnár Éva főkonzul asszony és a felvidéki magyar református lelkészegyesület elnöke, e sorok írója is.

Csoma L.

Diákpárlament – kulturális csere – túléltek

Nemzetközi rendezvénynek adott otthont 2013. augusztus 16-23. között a Református Tanulmányi Központ. Diákpárlament, melynek keretében a hazai diákok mellett török, spanyol és lett középiskolások töltöttek együtt egy hetet azzal a céllal, hogy egymás kultúráját, szokásait és hagyományait megismerhessék. Nagyon jó gondolat. A tartalmi felkészülés is arról árulkozott, hogy a vezetők igyekeznek mindent megtenni annak érdekében, hogy Európa különböző szegleteiből érkezők minél több ismerettel gazdagodva térhessenek haza. Az első napon kiderült, hogy a letteknek elégük lett, és erre a találkozóra már nem jönnek. Aztán minden ment is a megtervezett módon, csak az az utolsó két nap!? Kiváltképp az utolsó éjszaka?! Önkéntelenül is eszembe jutott, hogy több mint húsz évvel ezelőtt Düsseldorf – Gerresheim városrészében járva egy domborművet vettem észre, amelyet a 919-ben történt magyar betörés emlékére állítottak. Ebben az évben kalandozó elődeink elfoglalták a várost, kirabolták az ott levő kolostorral együtt, s szemrevalóbb apácákat, s nőket magukkal vitték. Voltak pillanatok, amikor én is úgy éreztem, hogy a „vendégek” távozását követően valami hasonló emléktáblát kellene készíteni. Mert az,

hogy fiatalok, és telve energiával szórakoznak, nem volt meglepő. Amikor azonban az energiaszint fogyását egyre több energia-ital fogyasztásával igyekeztek megállítani, végül az épület tetején kívánták eltölteni a csillagfényes augusztusi éjszakát, az már enyhén szólva „sokk” volt. Tény, hogy nincs olyan szálloda, panzió ahonnan a társaságot ne tették volna rövid úton az utcára. A bérbevétel ugyanis nem megvásárlást jelent. **Az, hogy jól érzem magam, nem jelenthet ön és közveszélyességet. A hirtelen fellobbanó szerelmet nem feltétlenül szükséges Rómeó és Júlia erkélyjelenetének másolásával alátámasztani.**

Vitathatatlan, hogy a résztvevők nagy része tehetséges fiatal, akik széleskörű ismerettel bírnak. Ennek azonban gyakorlati értéke csak akkor lesz,

ha az ismeret jólneveltséggel, mások tulajdonának megbecsülésével is párosul. A mai szülők figyelmét szeretném felhívni arra, hogy a jólneveltség hiánya kiváltképp az elmúlt 20 évben vált tömeges méretűvé. Szabadosság, felelőtlenség, öncélú élet zsákutcája azt eredményezi, hogy amikor valaki részegen több ember életét oltja ki egy balesetben, a bíróság előtt arcátlanul kijelenti, hogy nem érzi magát bűnösnek. **Elhívesült, hogy Nyugat-Európa lakossága a magyar portyázások idején így imádkozott: „A magyarok nyilaitól ment meg Uram minket!”. Európa középső részének lakosai ma így imádkozhatnak: „Nyugat erkölcsi szemetétől ments meg Uram minket!”**

Csoma L.

PRESBITEREK VÁLASZTÁSA - 2013

A PRESBITER AZ EGYHÁZI TISZTSÉGET GONDOSAN VISELI ÉS ELŐLJÁRÓKÉNT BETÖLTI

Igei alapok:

BIBLIA:

Józsua 24:15

„Én azonban és az én házam az Úrnak szolgálunk.”

Apostolok Cselekedetei 20:28

„Viseljétek gondot azért magatokra és az egész nyájra, melyben a Szent Lélek titeket vigyázókká tett, az Isten anyaszentegyházának legeltetésére, melyet tulajdon vérével szerzett.”

Péter apostolnak közönséges 1.levele 5. rész 2-3 verse

„Legeltessétek az Istennek közöttetek lévő nyáját, gondot viselvén arra nem kényszerítésből, hanem örömet; sem nem rút nyereszkeskedésből, hanem jóindulattal. Sem nem úgy, hogy uralkodjatok a gyülekezeteken, hanem mint példányképei a nyájnak.”

Hitvallási alapok:

A Heidelbergi KT a MRE 2013 kiadása szerint 55. kérdés-felelet:

„Mindenki tekintse kötelességének, hogy Istentől kapott ajándékaival a többi tag javára és üdvösségére készséggel és örömmel szolgáljon.

Egyházközségi tisztségekre csak olyan egyháztagot választunk, aki az Igéről, hitvallásainkról és az egyházi szolgálatokról kellő ismerettel rendelkezik, és tisztá erkölcsben, józan életben és az egyház iránti hűségben és buzgóságban másoknak példaképül szolgál.

A presbiterek az egyházközség lelki és anyagi javainak sáfárai, akiket az egyházközség életének felelős irányítására kell kiválasztani.”

Tisztelt Református Egyháztagok, kedves Gondnok és Presbiter testvérek !

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyházban az egyházközségi szinten a választási ciklus végéhez értünk.

2013. december 31-én 24:00 órakor a presbiter és gondnoki tisztség felelőség viselése törvényből befejeződik.

Arra kérem a presbiter és gondnok testvéreket, hogy a szeptember hónapot használjuk ki az egyéni és közösségi küldetés értékelésére. Az október legyen a felkészülés időszaka a presbiterek kiválasztására.

A SZÁMADÁS IDŐSZAKA

2013 szeptemberében a presbitérium értékelje a Református Egyházban elvégzett munkát.

A PRESBITER és GONDNOK testvér összegezze az egyházban elvégzett szolgálatát az egyházi munka konkrét területén. Foglalja imába, és adjon hálát az egyházi küldetésért és minden ajándékért és talentumért.

Tartson őszinte bűnbánatot mind azért, amit hitelenségből, emberi gyarlóságból és kicsinyíthetőségből nem végzett el, nem látta vagy hallotta meg a gondot és amikor nem töltötte be a presbiteri tisztségét, csak viselte.

A PRESBITÉRIUM az egyházközségi munkaterületek szerint összegezze az elvégzett munkát az eltelt választási ciklusban.

AZ EGYHÁZAM SZERETETE

Adjunk számot arról, hogy az elvégzett szolgálatokat hogyan végeztük el: hálából és szeretetből Isten iránt, a presbiteri esküből származó küldetésből, meggyőződésből és a tisztség betöltéséből, és mind ezt a Református Egyház javára, vagy a lelkipásztor vagy gondnok testvér egyszeri vagy többszöri kérésére, noszogatására ?

MULASZTÁSAINK

Vegyük kezünkbe a presbiter vagy gondnok eskü szövegét és őszintén mondjuk ki, hogy mit mulasztottunk el.

Mondjuk ki egyénileg és testületileg, hogy a mulasztásainknak mi lett az eredménye, mit idéztek elő, és mi lett a következménye.

HÁLA ADÁS

Az előző választási időszakért adjunk hálát Istennek kegyelméért, mert az elkövetett vétkeink és gyarlóságainknak ellenére megtartotta a református egyházközségeket.

A szeptember a számadás ideje, a hálaadás időszaka és a bűnbánat ideje az eltékozolt javakért.

Október hónap az imádság és felkészülés az új választási időszakra.

JÉZUS KRISZTUS TULAJDONA VAGYOK

Kedves Presbiter Testvérem, már letted Jézus Krisztus keresztfája alá a veled született, és az elkövetett bűneid ?

Már átadtad az ó ember akaratát és az életed vezetését a mennyei Atya akaratának ?

Ki mered jelteni, hogy Jézus Krisztus tulajdona vagy ?

Van napi rendszeres hitéleted, imádkozás és Bibliai olvasás ?

Vallod, hogy Krisztus a jövő, együtt követjük Őt ?

JÓ GYÜMÖLCS TERMŐ VAGYOK

A hitből származó gyümölcsöid utalnak arra, hogy Krisztusé vagy ? Isten akaratából a talentumaidat közhasznúvá tudod tenni, elfogadod ?

Már kipróbáltad magad: tudásodat, készségeidet és erényeidet a gyülekezet munkaterületein ?

Már bizonyítottad a gyülekezetben, hogy Isten áldása rajtad nyugszik, és előljáróként szolgálhassál ?

ISTEN AKARATÁT TELJESÍTEM

A gyülekezeti tagok úgy ismernek, hogy Isten iránt alázatos vagy, gyümölcsöid által református hitű keresztyén ember, aki közhasznú szolgálatait által az elkövetkezendő 6 évben megbízható egyházi tisztségviselő, presbiter vagy gondnoknak lehetnél ?

Imáidban már kérted a teremtő Isten akaratát és vezetését, hogy hol akar téged közhasznúvá tenni ?

Lelkileg és testileg már felkészültél a közhasznú szolgálatra, a neked közel álló munka és szolgálat területén ?

A mostani választási időszakban a gyümölcsöid közhasznosítása által már református személyiséggé váltál, akit a gyülekezet elfogad ?

Hiteles ember vagy a családotban, gyülekezetben, a munkahelyeden, a településen, a régióban, az egyházban a viselkedésed, cselekedeteid, magatartásod és kiállásod által ?

A KÜLDETÉS AZ AJÁNDÉK

Bizonyos vagy abban, hogy egyházi küldetésed Iste akaratát ?

A küldetés ajándékát felismerted, elmondtad otthon a családban és a gyülekezetben ?

Számolsz a presbiteri tisztség betöltéséből származó kötelességekkel és jogok viselésével ?

Tudod, hogy a presbiter tisztség betöltése napi 24 órás szolgálattal ?

ORA ET LABORA

KAPOK - ADOK

A református presbiter az, aki saját hitéletét naponta

gyakorolja, és gyülekezeti alkalmakon rendszeresen részt vesz aktívan vagy passzívan, Istentől kapott egyéni talentumokkal lett megajándékozva, aki hitből származó gyümölcsöt terem, Isten előtt felelőséget visel önmaga, háza, egyháza és hazája iránt, tovább a mennyei Atyától indíttatást kap arra, hogy ezeket a talentumokat és gyümölcsöket tegye közhasznúvá a környezetében. A keresztyén közhasznúság a **KAPOK - ADOK** alapon nyugszik, **ISTENTŐL KAPOK - EMBEREKNEK ADOK**.

A **KAPOK** része az Atya szeretetéből, gondviseléséből és kegyelméből származik: az életem, talentumaim, erőm-egészségem, a fizikai vagy szellemi munkából származó javak, élet feltételek, a keresztyén küldetésem.

Az adott ajándékokból Istené az **Ő** része, a **TIZED**, ami Isten földi Egyházát gyarapítja, a többi 9 résszel mi rendelkezünk, minket, családjunkat, szereteteinket és közösségünket gyarapítja.

Az **ADOK** részt nem csak fizetésért, vagy ellenszolgáltatást várva teszem, hanem a Krisztustól származó **SZERETETBŐL, KÜLDETÉSBŐL, ELHIVATÁSBŐL - ISTEN DICSŐSÉGÉRE** mindenhol ott, ahol erre szükség van. Ne tékozzoljuk el Istentől kapott ajándékainkat önzésünkből és kis hitű emberi magatartás által!

A KERESZTYÉN KÖZHASZNÚSÁG

Az egyéni talentumokat, a tudást és a készségeket, a **presbiter örömmel közhasznúvá teszi** a családjában, a munkahelyén, a gyülekezetében, a szűk és tág környezetében, tehát a **HÁZÁBAN, EGYHÁZÁBAN, HAZÁJÁBAN**.

A PRESBITER SZOLGÁLJA AZ EGYHÁZÁT, HÁZÁT, HAZÁJÁT!

Milyennek kell lenni a Református Egyház tisztségviselőjének: a pópresbiternek, presbiternek, gondnoknak?

A Református Egyház tisztségviselőjének többféle követelménynek és elvárásnak kell eleget tenni.

A Református Egyház tisztségviselője többféle követelménynek és elvárásnak tesz eleget.

Rendelkezik: hittel Jézus Krisztusban, Isten küldetésében célirányosnak és nem megalkuvónak, erkölcsi javakkal, a Református Egyházban végzett szolgálati tapasztalattal, szakmai tudással és készségekkel, magatartással, példamutatásra alkalmas családi életvitellel, alázatos, de vezető kiállással, öntudattal, célirányos testi-szellemi épséggel, hitbéli javakkal.

A hitbéli javak:

A református presbiter az az egyháztag, aki hitben jár, napi kapcsolatban van a mennyei Atyjával, lelkiileg rendszeresen táplálkozik a Bibliából, aki a hitét a saját gyülekezetében rendszeresen gyakorolja istentiszteleti alkalmakon és rendezvényeken egyedül, vagy ha családos akkor a családjával együtt, minden joggal és kötelezettségével.

Az erkölcsi javak a bibliai értelemben a jó erkölcs betartásából származnak.

Vigyázzunk arra, hogy a presbiter családi élete hiteles legyen, mert a hitelét elvesztett presbiter, (házassági vagy presbiteri eskü szegés),alkalmatlanná vált a presbiteri szolgálatra.

Az egyházi javak:

A presbiter a Református Egyházköztség rendes önálló tagja az állandó lakhelye szerint,

- rendszeresen közhasznúvá teszi ajándékba kapott talentumait,
- rendszeresen hozzájárul a gyülekezet terheinek viseléséhez
- aki a gyülekezetében több éven keresztül közhasznúvá tette az egyéni talentumait, készségeit és a hit gyümölcseit.

A szakmai javak:

Megismerte, és magáévá tette a Bibliát, a Heidelbergi Katechizmust,

a 2.Helvét Hitvallást, a SzRKE törvényeit, a Szlovák Köztársaság egyházi törvényeit, a presbiteri szolgálat sokszínű területeit.

A tudás és készségek:

Mindenki a saját kitanult szakmájának a tudását és készségeit hasznosítsa az egyház javára.

A magatartás:

Rendelkezik olyan keresztyén református magatartással, amely próbatételeknél nem inog meg, vagy nem dől össze.

A Református Egyház számára a biztos magatartás egy olyan érték, amely mellett az eskü értelmében kitart alkalmas és alkalmatlan időkben, az elnyomás időszakában és a fellelegzés éveiben is.

Református Egyház ügyeiben kiáll a református hitvallás mellett.

Ha kell, a kálvini tan szerint protestál az igazságtalanság ellen.

Életvitel és család:

Ha az egyháztag egyedülálló, vagy családos, és jelentkezik a pópresbiteri vagy presbiteri tisztség betöltésére,

a példamutatásra alkalmas egyéni vagy családi életvitellel kell rendelkeznie.

Alázatos de vezető kiállás:

A presbiteri tisztséget viselő egyháztag a krisztusi szeretet jegyében él, de a törvényeket alkalmazza, betartja, és betartatja a zsinat-presbiteri elv által.

Az öntudat javai:

Rendelkezik egészséges keresztyén, református hitvallású, magyar ajkú nemzeti öntudattal, ami a saját hitvallását és erkölcsét a saját és utódai megmaradására alkalmazza.

Tisztában van és ismeri a hitvalló őseinek egyházi és erkölcsi javait.

Tiszteli apját-anyját, hogy a megörökölt édes anyanyelvét tovább viszi családjában, amit gyermekeivel ápol otthon, neveli és nevelteti anyanyelvi iskolában, és mindent megtesz az anyanyelv ápolásáért az unokáinál.

A felvidéki magyar ajkú református presbiter nemzetfenntartó küldetéssel is rendelkezik.

Tudja, hogy a presbiter szolgálja a saját egyházát, saját házát, és mindkettő által a saját hazáját a felvidéki Református Egyház által.

A célirányos testi-szellemi épség:

Ahhoz, hogy az egyháztag közhasznúvá tudja tenni önmagát, testileg önellátónak kell lennie annyira, hogy képes legyen a célirányos egyházi szolgálatot önállóan elvégezni. Képes legyen közlekedni és utazni, a presbiteri gyűlés tárgysorozatát figyelemmel végig kísérni és egyéb egyházi alkalmakon jelen lenni testileg és szellemileg..

A presbiter nem dísz-funkciót tölt be az egyházköztségben, hanem őrállója és segítő szolgája a gyülekezetnek! A presbiter ne akarjuk lasszóval és erőszakkal fogni! A presbiter mint ajándékot ki kell imádkozni a leköszönő presbitériumnak. **A presbiter a zsinat-presbiter elv által a jogok és köteleességek betöltője és végrehajtója, a felelősség viselője.**

A presbiteri tisztségre fel kell készülni. A tisztség betöltése igényli a napi 24 órás szolgálatot aktív vagy készenléti formában, a teljes szabadidőmet, a családom támogatását, az eddigi netán kényelmes szabadidő töltést. A presbiterség egy egész embert igényel.

--befejezés a következő számban--

*Szeretettel és tisztelettel
Fekete Vince, a SzRKE főgondnoka
Komárom, 2013.augusztus 25.*

Készen vagyok! És akkor...?(!)

„Ha pedig azt reméljük, amit nem látunk, akkor állhatatossággal várjuk.” (Róm 8, 25.)

Minden ember számára vannak nehéz időszakok, amikor fogalma sincs, hogyan kezdjen hozzá, egyáltalán hozzákezdjen-e bármihez. Meg kell vallanom, nem egyszerű most nekem sem írnom, oly sok minden kavargó a fejemben. Eléggé nehezemre esik összetakolni a mondatokat úgy, hogy az olvasó értelmét is lássa az olvasásnak. Úgy gondolom, mindannyiunk életében vannak ilyen, vagy hasonló időszakok. Mostani címünk is pont ezért ilyen kétértelmű, vagy nevezük akár hangulatfüggőnek. Értelmezhetjük pozitívan: itt vagyok, kész vagyok, indulhatunk. Mi több, tele lehet izgalommal, kalandvágygal és kíváncsisággal, hogy most mi következik, menjünk már. Viszont lehet a tökéletes ellentéte is: én most teljesen készen vagyok, fáradt vagyok, hagyjátok, elég. Mi „több”, ez is fokozható, hogy fogalmam sincs, mit kezdjek magammal, reménytelen, céltalan és „fergetegesen” melankolikus hangulatom épp tetőzik. Az élet általában ennek a két állapotnak a váltakozása, kinél-kinél csupán az árnyalatok, fokozatok másak – és persze mindezeknek a megélése. Itt jön képbe a híres neves „szempont” fogalma, ami általában (ind)okolt (had)színteret nyit az emberi dialógusok, tettek, érzések számára. A „minden csak nézőpont kérdése” oly sokféle módon alkalmazható, nyitó és záró szókapcsolat, mely lehet felületes, de megnyugtató is. Viszont nagyon sok függ attól, hogy ki a „néző”, milyen „pont”-ról beszélünk, mit jelent számára a „minden” és a „csak” szavak fogalma, valamint, hogy mindez mennyire kérdéses.

E világi mindennapjainkban fontos tehát a „néző” kiléte, annak mindenféle tulajdonságával, jellemzőjével, talentumával. Továbbá minden néző életében kell, hogy legyen egy bizonyos (biztos) „pont”, ami felől/felé nézhet. Ezek után pedig már „csak” azt kell valahogy meghatározunk, mi az a „minden”, amit életünk bizonyos szakaszaiban egy rövidnek hangzó, de elég bőséges tartalommal rendelkező négybetűs kötőszóval illetünk. Ez a „csak” jelenti sokszor a mindent, és a „minden” sokszor csupán egy „csak”. Valójában, profán módon fogalmazva, ez a szókapcsolat határozza meg életünket.

Visszatérve „készenlétünkhöz”. Szeptember van, kezdetét veszi egy újabb tanév, vagy épp véget ér egy szezonális hajtás, másoknak pedig csak folytatódik az egész éves tevékenység. Telnek mindennapjaink, „nézelődünk” a világban a „minden” és/vagy a „csak” felé, itt-ott megállunk mellettük és hagyjuk, hogy hatalmukba kerítsen hangulatuk. Majd előbb-utóbb továbbállunk, és forog szépen

tovább a kerék. Viszont nem mindegy, hogy mik azok a dolgok, amik mellett megállunk és hagyjuk, hogy közösen teljen az idő. Nem mindegy, hogy a kerék merre forog: előre, visszafelé, esetleg „csak” áll egy helyben. Az sem elhanyagolandó tényező, mi módon állunk, forgolódunk. Hitünk, tetteink, szavaink, gondolataink, érzéseink, ösztöneink, környezetünk határoz meg bennünket, az eredmény minősége pedig attól függ, hogy mindezek alkalmazását milyen eleggyé formáljuk.

Ha a Szentírást nap mint nap olvassuk, akkor a „nézőpontunk” alapos fejlődésnek indulhat – tartanunk kell a lépést a világ kihívásaival. Állhatatosság – ez az egyik alapvető fogalom, amit a „csak” fogalmunkhoz mindenképp hozzá kellene, hogy kapcsoljunk. Mert „csak” úgy, állhatatosság nélkül a „nézőpontunk” igencsak fokot elveszthet. Teremtett lényekként, keresztyénekként nem kis feladatunk van ebben a világban – nem csupán felismernünk és megértenünk kell

biztos? Ennyire ingatag lenne a Krisztusba vetett hitünk? „Ki választana el minket a Krisztus szeretetétől? Nyomorúság, vagy szorongatás, vagy üldözés, vagy éhezés, vagy meztelenség, vagy veszedelem, vagy fegyver?” (Róm 8, 35) Hol van az állhatatosságunk? Miért oly nehéz szorult helyzetben hívő, erkölcsös embernek lenni, maradni? A mi egyetlen és tökéletes „Nézőpontunk” biztos, soha nem inog meg, még akkor sem, amikor mi azt érezzük, hogy az adott helyzetből aztán tényleg nincs kiút.

Életünk során rengeteg megpróbáltatás ér minket. Készen kell állnunk arra, hogy a legnagyobb hullámvölgyben is szembe tudjunk nézni a problémával. Miért jobb bele-süllyedni a búbánatba, depresszióba, elhagyatottságba, önsajnálataba helyett, hogy elővennénk a bűvös „minden csak nézőpont kérdése” jelígit – eszerint elővennénk Bibliánkat, összetennénk két kezünket, és kérnénk a Mindenhatót, hogy segítsen át a bajokon. Meg kell tanulnunk valahogy reflexszerűen keresztyénekként viselkedni, indulatainkat és elkeseredettségünket valahogy a szeretetteljesség és remény mögé helyezni, s akkor talán elmondhatjuk, hogy készek vagyunk. Készek, mert nagyon nehéz erőt venni magunkon, de időről-időre újra készek, próbálkozunk és többé-kevésbé sikerül.

Merjünk remélni Azt, Aki segíteni tud nekünk. Merjünk remélni a láthatatlant még átláthatatlan problémáinkban is. Legyünk állhatatosak akkor is, amikor épp reménykedünk. Most mondhatja a Kedves Olvasó, hogy könnyű azt mondani. Nem, nem az, mert az írónak sem könnyű legyőznie olykor saját magát. Talán pont ezért osztja meg másokkal, mert tudja milyen érzés a lelkiismeret furdalás, amiért nem állt készen egy-egy megfelelő reakcióra, és mégis reagált. Meg kell tanulunk a Krisztus szerinti életvitelnek megfelelően készen lenni, a Szentlélek segítségével (Róm 8, 26) „minden” élethelyzetben, minden percben, „nézőpontunkat” tisztán és világosan ismertetve, „csak” és kizárólag eszerint válaszolva a „kérdésekre”, hogy az többé ne legyen kérdés.

„Mert meg vagyok győződve, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelmek, sem jelenvalók, sem eljövendők, sem hatalmak, sem magasság, sem mélység, sem semmiféle más teremtmény nem választhat el minket az Isten szeretetétől, amely megjelent Jézus Krisztusban, a mi Urunkban.” (Róm 8, 38-39)

Režic Annamária

Simon András grafikája

szempontokat, hanem mindezen szempontok szerint meg kell tanulnunk nézni, látni és élni. „Csak” úgy. Ehhez a „csak”-hoz viszont a Lélek gyümölcseitől kezdve, az isteni törvényeken és parancsolatokon keresztül csupán mélységes hitbeli megpróbáltatásokat kell kiállnunk, és már nyithatjuk is szánkat, hogy közöljük a hírt. Most már csak a közlés módján kellene némileg javítanunk.

Oly sokszor nehéz a „nézőpontot” szem előtt tartani, eszünkben és gondolatainkban marasztalni, néha, mintha, soha sem lett volna ott. Hívó emberként olykor olyan dolgokat gondolunk és teszünk, melyeket jobb, ha többé meg sem említünk. Egy apró kísértés, megpróbáltatás, félelem, szerencsétlen helyzet és gondolataink máris nézőpontunk tökéletes ellentétjét tükrözik szavainkban, tetteinkben. Vagy esetleg az a pont nem is olyan

Izrael – Ország? Nemzet? Gyülekezet?

Izrael törzsei – Simeon

Simeon Jákób és Lea második fia. „Bizony, meghallotta az Úr, hogy milyen megvetett vagyok, azért adta nekem ezt is. És elnevezte őt Simeonnak.” A név héber jelentése „Isten” és „hallani”. A Biblia Simeont fizikailag erős emberként jellemzi, aki viszont nem tud uralkodni magán. Ez a tulajdonsága különösen hűgának, Dinának megerőszkolásakor mutatkozik meg. Annak ellenére, hogy Jákób és családja megbocsát Sikemnek, Simeon és Lévi bosszút forralnak, és meglepetésszerűen megtámadják a várost, elpusztítva minden férfit. Hamort és fiát, Sikemet is megölik, Dinát pedig elhozzák Sikem házából. Amikor Jákób fiai a kánaáni éhínség idején Egyiptomba mennek, hogy ott apjuk megbízásából gabonát vegyenek, a fáraó jobb kezével, Józseffel találják magukat szemben, akit nem ismernek fel, aki idegenként viszonyul hozzájuk, s kémkedéssel vádolja őket, majd azt kéri, hogy legkisebb testvérük elhozatalával bizonyítsák szavahihetőségüket. József ismeri testvéreit, ezért

választja túsul a vad és fékezhetetlen Simeont, akinek hosszú időt kell börtönben töltenie, míg József és testvérei megbékülnek. Simeon akár meg is akadályozhatta volna József tervének megvalósítását.

Halálos ágyán Jákób megáldva fiait (1. Mózés 49), Simeon és Lévi tettét elítéli: „Simeon és Lévi testvérek, erőszak eszközei a fegyvereik. Közösségükbe ne menj, lelkem, gyülekezetükkel ne egyesülj, dicsőségem! Mert embert öltek haragjukban, kedvtelésükben bikát bénítottak. Átkozott haragjuk, mert erőszakos, és dühöngésük, mert elkeseredett. Szétosztom őket Jákóbban, elszélesztem Izraelben.” Így Simeon azok példájává lett, akik sorsszerűen élve életüket, képtelenek a változásra. Az olyan embereket jelképezi, akik elveszítették akarataikat és reménységüket életük újjáformálására, s így Simeon törzse elveszítette jelentőségét Izrael törzsei között. A pusztai vándorlás idején Izrael népe Sittimben tartózkodott mielőtt bevonult volna az ígéret földjére. Ott Baal-

Peór bálvány előtt imádkozott. Isten megparancsolja Mózesnek a vétkezők megbüntetését, amire megrendülten reagálnak, miközben a Simeon törzsből származó Zimri egy moábita nővel megy be a sátrába. Ezzel Mózes vezetői tisztét vonják kétségbe. Mózes és a nép a szövetség sátra előtt sírnak. Fineás, Elaázár fia (Lévi törzse) megöli Zimrit, s ezzel elhárítja a népről a csapást. Amikor a választott nép bevonul Kánaánba Simeon először Juda törzsének szomszédságában élt. Simeon öröksége legdélebbi területet jelenti. Nyugatról a filiszteusokkal, keleten a Párán pusztájával határolva. Simeon törzse végül teljesen beolvad ifjabb testvéreinek, Júdának a törzsébe, ahogy azt apja megjövendölte. Ezzel Simeon törzse eltűnt, mivel Jákób átkát megmásíthatatlan tényként fogadta el Izrael népe.

*Dr. Avshalom Kapach, Israel Heute
Ford. Csoma L*

Kösziklára épített hit és élet

„Mert más fundamentumot senki sem vethet azon kívül, mely vettetett, mely a Jézus Krisztus.” (I.Kor.3:11.)

Jézus, miután a hegyi beszédében elmondta a legmagasabban szárnyaló és a lelkek legmélyére ható tanításait, ezzel a példázattal fejezte be: „Valaki hallja ezért tőlem a beszédeket, és megcselekszi azokat, hasonlítom azt a bölcs emberhez, aki a kösziklára építette fel az ő házát, és ömlött az eső, és eljött az árvíz és fújtak a szelek, de nem dőlt össze, mert a kösziklára építetett.

És valaki hallja tőlem e beszédeket, és nem cselekszi meg azokat, hasonlatos lesz a bolond emberhez, aki fővényre építette házát, és ömlött az eső és eljött az árvíz, és fújtak a szelek, és összeomlott, és nagy lett annak a romlása.” (Mát.7:24-27.)

Lelei értelemben mennyi ember életének nincs igazi értelmes célja és alapja, mert téves elképzelésre, hamis bizakodásra épült. Legtöbbször talán azok vannak, akik engedik magukat sodortatni a világ változó elméleteinek

és tanításainak az áramlataival. Ezekkel igyekeznek együtt haladni, és csak arra vigyáznak, hogy magatartásukkal minél kevesebb nehézséget és bajt okozzanak maguknak, és zavartalanul élhessék mulandó életüket. Mennyi embernek ez a jelszava: -együnk, igyunk, -és nagy könnyelműséggel belevetik magukat a világi szórakozások, élvezetek bűnös örömeinek a hajszolásába. Másoknak viszont az ilyen könnyelműekkel ellentétben a józan, becsületes és szorgalmasan munkálkodó élet a jellemzőjük. Az életük végső értelmét, értékét sírmelekeiken ezzel a három szóval lehetne felvélni: -élt, dolgozott, meghalt.-

A mélyebben gondolkozók már magasabb életcélokat tűznek maguk elé. Műveltség, tudomány, minél magasabb megszerzésére törekednek. Aztán ezen a téren elért eredményeikkel és sikereikkel akarnak kitüntetést szerezni, ékeskedni... Hosszú lenne elsorolni a sokféle életcélokat, melyekre az emberek feláldozzák egyetlen, és megismételhetetlen, mulandó földi életüket anélkül, hogy mélyen megvizs-

gálták volna, milyen alapra építették...

Akiknek a lelkébe belevilágított egy mennyei fénysugár és túlnéznek életük mulandóságán, elindulnak az örökélet keresésére, még azok is csak homokra építik életüket, ha belesodródnak a távtanításaikkal félrevezető szekták hálóiba. Vagy a már nálunk is terjedő „Krisztust Isten Fiának el nem ismerő és követőit üldöző mohamedán vallásba, vagy a démoni szellemektől áthatott keleti pogány vallások bármelyikébe. De hála a mindenkit üdvözíteni akaró Istennek, hosszútűró kegyelméből, minden eltévelyedettnek lehetővé tette a szabadulást.

Heine, a nagy német költő, amikor ráébredt hitetlen élete kárhózatba vezető voltára, minden versét, melyben Istent a legkisebb mértékben is megsértette, mind elégette, hogy amint mondta: -inkább a versek égjenek, mint a költő. – Utolsó verse:

„Uram, a lantom összetörve,
a Krisztus szikla törte össze.
Könyörgök most, lent a porban,
földig alázva meghajoltan:
Uram, bocsásd meg, mit eddig

daloltam!”

Bármilyen ragyogó, sikeres és nagyra értékelt is egy ember élete, csak hiábavaló élet az, ha nem a Krisztusba vetett hitre van felépítve. Ennek az állapotnak a félelmetes valósága az élet viharzása rettenetes csapásaiban, szenvedéseiben, betegségek gyötrelmeiben válhat tudatossá. Ha pedig megpróbáltatások nélkül békés nyugalomban folyt le, ég majd a halál kapuja előtt. Mert a megpróbáltatások figyelmeztetései csak azoknak válhatnak áldássá, akik ezeknek a hatására még idejében rádöbbennek eltévesztett életük fájdalmas, kárhozatba vezető valóságára és elindulnak Isten felé szabadulást keresni...

De mennyien lehetnek, akik már túl későn ébrednek rá mulasztásuk végzetes, rettentő következményére. A számtalan névtelenekekről nem tudhatunk, de néhány neves embernek az utolsó szavait ismerjük, mivel az ő végszavaiat a történelem megőrizte. A haldoklók szavai őszinték, igazak, megrázóak és emlékeztetők.

VIII. Henrik, a feleséggyilkossá-

gairól hírhedt angol király utolsó szavai betegágyán ezek voltak: „Oda a birodalom, a koronám és a lelkem.” – Talleyrand francia politikus vallomása: „A kárhozottak kínjait szenvedem végig.” – IX. Károly francia király végszava: „Elvesztem, ezt már világosan látom.” – Nitzsche ő, az Istent halottnak hirdető filozófus örületen halt meg. – Churchill, angol államférfi mondta élete végén: „Óh, milyen bolond voltam.” – Szánalomra méltók mind a homokra épített, elveszett életek.

Ellenben mindazok boldogok, akik Jézus beszédeit hallgatják és azokat megtartva megtalálják azt a biztos helyet, ahol büntől zaklatott, nyugtalan szívük megpihen és békeséget nyer. A Golgotán, az értünk meghalt Jézus véres keresztnél van az a biztos hely ahol bűneink elhordozhatatlan terheit lerakhatjuk, és bocsánatot nyerhetünk. Krisztus az a rendíthetetlen köszikla, hitünk és életünk egyedüli, erős fundamentuma, akire biztonságosan felépíthetjük életünket. Az Úr Jézus követésében járva és beszédeit megcselekedve megtapasztaljuk az ő védel-

mező és Isteni hatalmának erejét külső küzdelmeinkben, életünket ostromló viharokban ugyanúgy, mint belső, lelki életünket érő támadások, kísértések között. Oltalma alatt hitünk nem omolhat össze semmiféle körülmények között... Megtapasztaljuk végtelen nagy szeretetét akkor is, ha megbotlunk, ő felemel, ha elesünk, vétkezünk, nem vet el magától, megbocsát, mint az őt megtagadó Péternek. Kiséretével biztosan haladunk az örökéletre vezető úton. Földi zarándok életünk végéhez érkeve is félelem nélkül megyünk át a halál árnyékának sötét völgyén... Visszatekintve lefolyt, eltűnő életünkre megnyugvás és hála tölti el lelkünket, hogy Jézus követésében és szolgáltságban tölthetjük életünket, mert ezt még soha, senki meg nem bánta... És azzal a bizodalmas hittel és boldog reménységgel búcsúzzhatunk el mindentől és szeretteinktől, mellyel J. Sebasztián Bach, a híres zeneszerző: „Hogyan kételkedhetnék abban, hogy beléphetek az örök hajlékomba.”

Erdélyi Zoltán

A Kárpát-medence Reformátussága

Debrecenben ülésezett a Doktorok Kollégiuma

Az idén negyven éves tudományos testület éves tanácskozása szerdán plenáris üléssel kezdődött a Debreceni Református Kollégium dísztermében és pénteken a délelőtti közgyűléssel ért véget, amelyen a tagok új főtítkárt választottak.

A tisztség egy éve üresedett meg, ugyanis Kádár Zsolt nyugdíjba vonult. Helyére Ferencz Árpádot, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem Szociáletikai Tanszékének adjunktusát választották.

A találkozón emellett a tagok szavazták az Aranygyűrűs Teológiai Doktor kitüntetésről, amelyet most Dr. Szabó Andor nyugalmazott lelképásztornak ítéltek oda. Szabó Andor csaknem negyven évig volt a hencidai gyülekezet lelképásztora, a díjat a Zsinat őszi ülésén veheti át.

Ezentúl a közgyűlésen kilenc új doktor felvételéről határoztak,

valamint döntöttek az Év könyve díjáról is, amelyet Szarka Miklós, Házasságra felkészítő beszélgetések című kötete kapta meg. Emellett új elnökét és titkárt választottak, nyugdíjba vonulás miatt az Egyházi néprajzi szekció élére.

A tanácskozáson Bölcskei Gusztáv a Doktorok Kollégiumának elnöke ismertette, hogy az Irodalmi szekció nem felel meg az önálló szekció kritériumainak, ezért munkáját ideiglenesen szünetelteti, valamint az Ökumenikai és egyházsociológiai szekció kérte, hogy a jövőben a Missziológiai szekció alszekciójaként dolgozhasson tovább.

A Doktorok Kollégiumának éves rendes tanácskozásán 139-en vettek részt, s mintegy 130 előadás hangzott el. A tagok 14 szekcióban tanácskoztak, hét és huszonegy fő közötti létszámban.

A Magyarországi Református Egyház tudományos testületének jövő évi plenáris ülését, szekció üléseit és közgyűlését Sárospatakon tartják majd, a végleges időpontról később döntenek.

Bölcskei Gusztáv a Magyarországi Református Egyház Zsinatának lelkes elnöke a közgyűlésen kiemelte, hogy a teológia bármely ágában akkor születnek időtálló munkák, amikor nem felületes és a többségnek

megfelelni akaró döntéseket hoztak, hanem mikor a szekció tagok tudtak disztinválni. Hisz, ahogy a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke kifejtette: „Az tanít jól, aki jól tud különbséget tenni”. Úgy vélte, hogy ez maradhat a Doktorok Kollégiumának erénye.

Buzás Borbála/ttre.hu

Fotó: Barcza János

Szárszó - 1943

A fogalommal lett 1943-as konferencia évfordulója kapcsán az SDG mozgalom történetéről Horváth Erzsébet egyetemi tanszékvezető, a Zsinati Levéltár igazgatója írt.

A Magyar Református Diákok Soli Deo Gloria Szövetsége (SDG, Egyedül Istené a Dicsőség) 1928-ban megfogalmazott elvi programjában határozottan vallja, hogy mi a célja: „küzd azért, hogy Isten szuverenitása jusson diadalra minden magyar diák életében, családi közösségben, annak a nemzetnek életében, amelynek Isten kegyelme mindannyiunkat tagjává tett... egész gazdasági, társadalmi életünkben... a gazdasági életben is Isten törvényeinek kell uralkodniuk... mindenkinek joga van a munkához és becsületes munkája után a tisztességes megélhetéshez... az irodalomnak és a művészetnek is az Isten dicsőségét kell szolgálnia.”

1928-ban vette meg az SDG szárszói üdülőtelepét. Nyaranta az SDG-tagoknak szerveztek fiú- és lánykonferenciákat, vezetőképzőket, majd később egy adott téma határozta meg egy hét programját. A központban mindig ott állt az „ifjak ifjak általi misszionálása”.

A fogalommal lett 1943-as konferencia előzményei: Soos Géza az SDG alelnöke, majd 1940-től elnöke Szárszón 1935-

36-ban megszervezte a Magyar Út Társas Napokat, amelyeket a következő esztendőben a Faluvezetők (1938) és a Magyar Testvériség Konferenciák (1939) követtek Szárszón és Szilícén, amelyek elérték a nem diák ifjúságot is. Az SDG kiadványai foglalkoztak a magyar társadalom problémáival. Az SDG-ben 1940-től működött a Kabay Márton Kör, amely 1942 februárjában szervezte meg az országban először a munkás-paraszt-értelmiségi találkozókat az SDG székházában Budapesten, amelynek mintegy 150 résztvevője volt.

Ifjúság az új magyar szellemért

Az SDG programjába illeszkedett az 1942-es népi írók Ifjúság az új magyar szellemért címmel rendezett tábora, amelyen 300 fő vett részt, majd az 1943-as Magyar Élet Tábor 600 fő - értelmiségi, munkás, paraszt, református, római katolikus, ateista, marxista - részvételével. Ez a tábor az SDG és a Magyar Élet Könyvkiadó (Püski Sándor) közös szervezésében jött létre. Püski Sándor már 1943 előtt jelen volt az SDG konferenciáin, és kiadja könyveit az SDG-tagok ismerték és terjesztették. Soos személye, aki ekkor külügyminisztériumi tisztviselő és a tervezett kiugrás egyik szervezője, volt a biztosíték a konferencia meg-

szervezésére.

Az 1943-as, augusztus 23-29-ig tartott konferencia programját meghatározta a politikai helyzet, a kiűtkeresés, különböző politikai nézetek ütköztetése, amely mögött ott volt az SDG addigi munkája, szemlélete, a Püski Sándor által meghívott előadók és az SDG-tábor mint helyszín. Többen tartottak előadást a szárszói konferenciákon 1943 előtt és más SDG-s rendezvényeken is. Így Kodolányi János, aki ismerte a konferencia előadót, a bevezető előadásában felhívta az ifjúság figyelmét arra a veszélyre, hogy „a szavak inflációjának idején mérhetetlen tömegű szót zúdítanak rád, hogy így, vagy úgy gondolkodj, vagy ne gondolkodj... ennek vagy annak tudd magad, vagy ne tudd magad semminek”.

Őt követte Erdei Ferenc, aki a magyar földről, társadalomról és a társadalmi fejlődésről, a szocializmusról szövegezett. Utána Németh László tartott előadást, amelyben magyarozatát adta annak, hogy mit ért ő azon, hogy a magyarság kisebbségként él hazájában. E magyarozat lett a harmadik út, amelyet éles vita követett, főleg Erdei Ferenc részéről. A háború idején hangozhattak el a magyar nemzeti tudatot erősítő előadások: László Gyula a magyar őstörténetéről, Muharay Elemér a népi kultúráról, Balla Péter a népdalról és a műzenéről, Kará-

csony Sándor pedig akit sokan a konferencia legkiválóbb előadójának tartottak a magyar nevelésről három órán át beszélt.

Ateista érdeklődők

Az 1943-as szárszói konferencia fogalommal lett. Az esemény után a reformátusok részéről Soos Gézát és az SDG vezetését nem sok dicséret érte, inkább vádaskodás, hogy nemcsak reformátusok, de más hitbélieliek, sőt ateisták is jelen voltak Szárszón.

Történelmi tény, hogy a nem református és a nem keresztyén előadók és résztvevők is ott ültek a konferencia során megtartott bibliakörökben. Ezen a konferencián sem lehetett elhagyni az áhítatokat, a bibliaköröket, az esti táborüzeneteket, amelyeken még nem publikált írások is elhangzottak az írók tolmácsolásában, így Sinka István versei, az erdélyi Szabédi László költő, író, Bözödi György, Asztalos István és Nagy István írók írásai. Balla Péter és Kálmán Lajos vezették a zsolnárt és a népdaléneklést, amelyek mindenkor Szárszóhoz kötődtek, ami napjainkig így van. A konferencia történelmi jelentőségűvé lett, és valós képet adott, ki miként képzei el hazája jövőjét.

Horváth Erzsébet/reformatus.hu

A szerző egyetemi tanszékvezető, a Zsinati Levéltár igazgatója

SZERETETNAPTÁR 2014

Szeretettel hívjuk fel a lelkipásztorok, presbiterek, gyülekezeti tagok figyelmét, hogy gyülekezeti tudósításaikkal, fényképekkel teljesebbé tehetik egyházi életünk naptári összefoglalóját.

A beszámolókat szerkesztőségünk E-mail címére, a ladislavcsoma@gmail.com; vagy postai címére Ref. Lelkészi Hivatal 076 74 Drahňov 216 küldhetik. **Beküldési határidő október 10.** A később érkező anyag megjelenését nem tudjuk garantálni. Előre is köszönjük segítségüket.

Csoma László

Gályarab prédikátorok nyomában

Tanulmányi kirándulás 2014. május 18-23.

A Szlovákiai Magyar Református Lelkészek Egyesülete tanulmányi kirándulást szervez 2014. május 18-23-án a gályarab prédikátorok nyomában a Deregnő-Pozsony-Bécs-Gráz-Trieszt útvonalon. Vissza a Porec - Pula - Labin - Abbázia - Budapest - Deregnő útvonalon. Résztvételi díj 340 Euró, amely tartalmazza az autóbusz költséget, szállás és a reggeli, vacsora árát.

Jelentkezni lehet a következő telefonszámokon:
056 63 95396 és a 0908 035 094,
és a csomalaszlo@centrum.sk e-mail címen.

Csoma László a SzMRLE elnöke

A teremtés története

„Kezdetben teremtette az Isten a mennyet és a földet.” (1Mózes 1:1)

Iskolaév kezdetén, gyakran ismétléssel indulnak tanítási óráink. Elmondjuk, ki hol nyaralt, és hogyan érezte magát. Sőt, a tananyagot is ismétléssel szoktuk kezdeni, hogy felelevenítsük a múlt éven tanultakat, amelyekhez az új tananyag kapcsolódik majd.

Ez alkalommal, mi is kezdjük az iskolai évet ismétléssel. Főleg azért, mert gyakran megkérdezi a mai ember, már kisgyermekkorától kezdve: hogyan is kezdődött mindaz, amit mi világnak nevezünk? A tudósok mind a mai napig kutatják, próbálják megmagyarázni, hogyan is történt a világ teremtése, mi volt az az első szikra, amit olykor ősrobbanásnak is neveznek, amely beindította az életet ezen a földön... és hogyan is van ez, hogy minden a maga természetes rendjében működik?

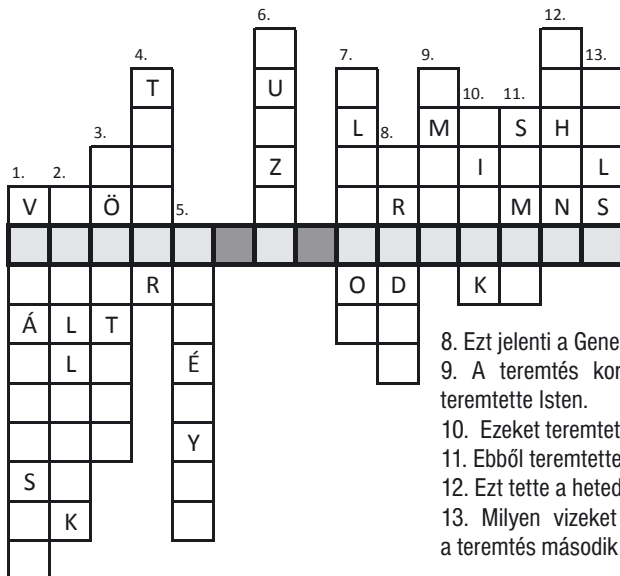
Milyen csodálatos az a felismerés, hogy a Bibliában erre is választ találunk, Mózes első könyvében, amelyet latinul Genézis-nek (jelentése: eredet, születés) is szoktak nevezni. A sokféle válasz között az egyetlen, megdönthetetlen igazság ez: Isten teremtette a világot, a semmiből. Csak így érthetjük meg igazán, hogy milyen hatalmas és erős az Isten,

amikor mi otthon megpróbálunk a magunk erejéből létrehozni valamit, és rájövünk, sem ez, sem az nincs meg hozzá, és a semmiből nem tudunk alkotni semmit.

Isten mégis képes volt rá. Ezért nevezzük őt Teremtőnek, és ezért vagyunk az Ő gyermekei, akik mind hálával tartozunk neki azért, mert Ő ennyire szeretett minket, és adott nekünk egy tökéletes világot, ahol mi örömben, békességben és szeretetben élhetünk.

A teremtés története a Mózes első könyvének első fejezetében van megírva, ez a Biblia első könyve. Ha elolvasod, akkor könnyen választ tudsz adni a feltett kérdésekre, amelyek megoldásaképpen, hitvallásunk egyik legfontosabb alaptételét kapod meg válaszul.

1. Isten nappalnak nevezte el azt, amit az első napon teremtett.
2. A negyedik napon teremtette a nappal és holddal együtt.
3. Elválasztotta a világosságtól.
4. Ebben élnek a vízi állatok.
5. Ezeket teremtette a harmadik napon.
6. Milyen volt a föld a teremtés elején? Kietlen és...
7. Ezeket teremtette az ötödik napon.

8. Ezt jelenti a Genézis szó.
9. A teremtés koronája, a hatodik napon teremtette Isten.
10. Ezeket teremtette Isten a második napon.
11. Ebből teremtette Isten a világot.
12. Ezt tette a hetedik napon.
13. Milyen vizeket választott el egymástól a teremtés második napján? Alsó és...

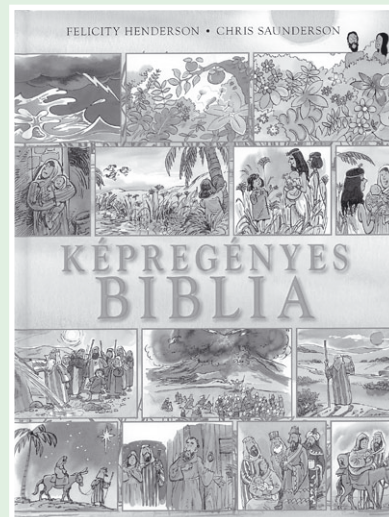
Györky Sz.

Könyvajánló

KÉZMŰVES ÖTLETEK BIBLIAI TÖRTÉNETEKHEZ

Ajánljuk otthonra, illetve gyerekek között végzett gyülekezeti szolgálathoz, táborokhoz. Ára 5,- euro.

KÉPREGÉNYES BIBLIA

Ennek a könyvnek a segítségével a világ kezdetétől Pál apostolig összesen negyven bibliai történetet ismerhetnek meg a fiatal olvasók. Ára 13,- euro.

A könyvek megrendelhetők szerkesztőségünk címén.

REFORMÁTUS
Újság

Gyülekezeti tájékoztató, **kiadja és terjeszti** a Deregyői Református Keresztény Gyülekezet.
Szerkesztőség: Fülöp Sándor (főszerkesztő) □ Kraus Viktor (szerkesztő) □ Režić Annamária (szerkesztő) □ Györky Szilvia (felelős szerkesztő) □ **Nyomja:** Györky Marián - MS PRINT

Cím: 076 74 Draňov-Deregyő 216, **Tel.:** 056/6395396, **E-mail:** ladislavcsoma@gmail.com; csomalaszlo@centrum.sk

Megrendelhető a Református Lelkészi Hivatalokban vagy a szerkesztőség címén Reg. szám 11/94.